

Timmelenen

TÜRKÇE

SORU BANKASI

Her ünite ÖSYM'nin kazanımlarına uygun başlıklar altında hazırlanmıştır.

Öğrencinin olay ve durumlara bakış açısını genişleten, onlara problem çözme ve yorumlama gücü kazandıran sorular bulunmaktadır.

Testler, öğrencinin konuyu iyi öğrenip öğrenemediğini kolayca tespit edebilmesi amacıyla değişik soru tipleriyle çeşitlendirilmiştir.

Akıllı tahtaya uyumlu bu kitaptaki tüm sorular video çözümlüdür.

Her ünitenin sonuna tarama testleri konarak öğrencinin kendini değerlendirmesi amaçlanmıştır.

VIDEO ÇÖZÜMLÜ

! Testlerdeki kodu okut.
! Video çözüme anında ulaş.
www.lisedestek.com

Copyright ©

Bu kitabın her hakkı yayınevine aittir.

Hangi amaçla olursa olsun, bu kitabın tamamının ya da bir kısmının, kitabı yayınlayan yayınevinin önceden izni olmaksızın elektronik, mekanik, fotokopi ya da herhangi bir kayıt sistemi ile çoğaltılması, yayınlanması ve depolanması yasaktır.

ISBN: 978 – 625 – 8312 – 12 – 6

YAYIN KOORDİNATÖRLERİ

Hatice YILMAZ - İbrahim POLAT

YAZARLAR

Hatice YILMAZ - Celal ÇAPAN

GRAFİK TASARIM / DİZGİ

Çiçek GÖBEK / Tümler Yayınları
Dizgi Birimi

BASKI

ÖN SÖZ

Değerli Öğrencilerimiz,

“Tümler Türkçe Soru Bankası”; ÖSYM'nin son yıllardaki yaklaşımı, soru tarzları ve T.C. Millî Eğitim Bakanlığı tarafından hazırlanan öğretim programı esas alınarak en titiz şekilde hazırlandı. Özellikle son yıllarda çıkan yeni nesil sorulara çokça yer verildi.

TYT Türkçe soruları üç temel alandan gelmektedir: Anlam bilgisi, dil bilgisi, yazım kuralları-noktalama işaretleri. “Tümler Türkçe Soru Bankası”, bu doğrultuda hazırlanarak geniş metin yelpazesiyile ÖSYM/TYT Türkçe soru tipiyle paralel bir özellik göstermektedir.

Kapsamlı ve özgün bir şekilde hazırlanan “Tümler Türkçe Soru Bankası”, yedi bölümden oluşmaktadır. Her bölümde akademik bilginin ve düşünsel becerilerin ölçülmesine yönelik konu testleri bulunmaktadır. Konu testlerinin ardından aynı kazanımları içeren “Tümleyen Tarama” adıyla verilen testlerle konuların pekiştirilmesi, çıtanın yüksek tutularak başarıyı artırması amaçlanmıştır.

“Tümler Türkçe Soru Bankası”nın gerek orijinal sorularıyla gerek analiz gerektiren edebî, felsefi, tarihî, coğrafi, teknolojik ve değişik konuları içeren metinleriyle analiz yapma yeteneğinizi geliştirecek, paragraf korkusunu üzerinizden atacaksınız. Değişik içerikli metinlerle geliştirdiğiniz düşünme yeteneğinizle hem okulda hem üniversite sınavında başarıyı kucaklamanızın zor olmayacağı kanaatindeyiz.

“Tümler Türkçe Soru Bankası” ile başarıya ulaşmanız ümidiyle...

Tümler Yayınları

İSTİKLÂL MARŞI

Korkma, sönmez bu şafaklarda yüzen al sancak;
Sönmeden yurdumun üstünde tüten en son ocak.
O benim milletimin yıldızıdır, parlayacak;
O benimdir, o benim milletimindir ancak.

Çatma, kurban olayım, çehreni ey nazlı hilal!
Kahraman ırkıma bir gül! Ne bu şiddet, bu celal?
Sana olmaz dökülen kanlarımız sonra helal.
Hakkıdır, Hakk'a tapan, milletimin istiklal!

Ben ezelden beridir hür yaşadım, hür yaşarım.
Hangi çılgın bana zincir vuracakmış? Şaşarım!
Kükremiş sel gibiyim; bendimi çiğner, aşarım.
Yırtarım dağları, enginlere sığmam, taşarım.

Garbın afakını sarmışsa çelik zırhlı duvar,
Benim iman dolu göğsüm gibi serhaddim var.
Ulusun, korkma! Nasıl böyle bir imanı boğar,
'Medeniyet' dediğin tek dişi kalmış canavar?

Arkadaş! Yurduma alçakları uğratma, sakın.
Siper et gövdeni, dursun bu hayasızca akın.
Doğacaktır sana vadettiği günler Hakk'ın...
Kim bilir, belki yarın, belki yarından da yakın.

Bastığın yerleri 'toprak' diyerek geçme, tanı:
Düşün altında binlerce kefensiz yatanı.
Sen şehit oğlusun, incitme, yazıktır, atanı.
Verme, dünyaları alsan da bu cennet vatanı.

Kim bu cennet vatanın uğruna olmaz ki feda?
Şüheda fışkıracak toprağı sıksan, şuheda!
Canı, cananı, bütün varımı alsın da hüda,
Etmesin tek vatanımdan beni dünyada cüda.

Ruhumun senden, ilahi, şudur ancak emeli:
Değmesin mabedimin göğsüne namahrem eli.
Bu ezanlar -ki şahadetleri dinin temeli-
Ebedî yurdumun üstünde benim inlemeli.

O zaman vecd ile bin secde eder -varsa- taşım,
Her cerihamdan, ilahi, boşanıp kanlı yaşım,
Fışkırır ruh-i mücerred gibi yerden na'şım;
O zaman yükselerek arsa değer belki başım.

Dalgalan sen de şafaklar gibi ey şanlı hilal!
Olsun artık dökülen kanlarımın hepsi helal.
Ebediyen sana yok, ırkıma yok izmihlal!
Hakkıdır, hür yaşamış, bayrağımın hürriyet;
Hakkıdır, Hakk'a tapan, milletimin istiklal!

Mehmet Âkif ERSOY

GENÇLİĞE HİTABE

Ey Türk gençliği!

Birinci vazifen, Türk istiklâlini, Türk Cumhuriyetini, ilelebet muhafaza ve müdafaa etmektir.

Mevcudiyetinin ve istikbalinin yegâne temeli budur. Bu temel, senin en kıymetli hazinendir. İstikbalde dahi, seni bu hazineden mahrum etmek isteyecek dâhilî ve hâricî bedhahların olacaktır. Bir gün, istiklâl ve cumhuriyeti müdafaa mecburiyetine düşersen vazifeye atılmak için, içinde bulunacağın vaziyetin imkân ve şeraitini düşünmeyeceksin! Bu imkân ve şerait, çok namüsaid bir mahiyette tezahür edebilir. İstiklâl ve cumhuriyetine kastedecek düşmanlar, bütün dünyada emsali görülmemiş bir galibiyetin mümessili olabilirler. Cebren ve hile ile aziz vatanın bütün kaleleri zapt edilmiş, bütün tersanelerine girilmiş, bütün orduları dağıtılmış ve memleketin her köşesi bilfiil işgal edilmiş olabilir. Bütün bu şeraitten daha elîm ve daha vahim olmak üzere, memleketin dâhilinde iktidara sahip olanlar gaflet ve dalâlet ve hatta hıyanet içinde bulunabilirler. Hatta bu iktidar sahipleri şahsi menfaatlerini, müstevlîlerin siyasi emelleriyle tevhit edebilirler. Millet, fakr u zaruret içinde harap ve bîtap düşmüş olabilir.

Ey Türk istikbalinin evlâdı!

İşte, bu ahval ve şerait içinde dahi vazifen, Türk istiklâl ve cumhuriyetini kurtarmaktır. Muhtaç olduğun kudret, damarlarındaki asil kanda mevcuttur.

Mustafa Kemal ATATÜRK

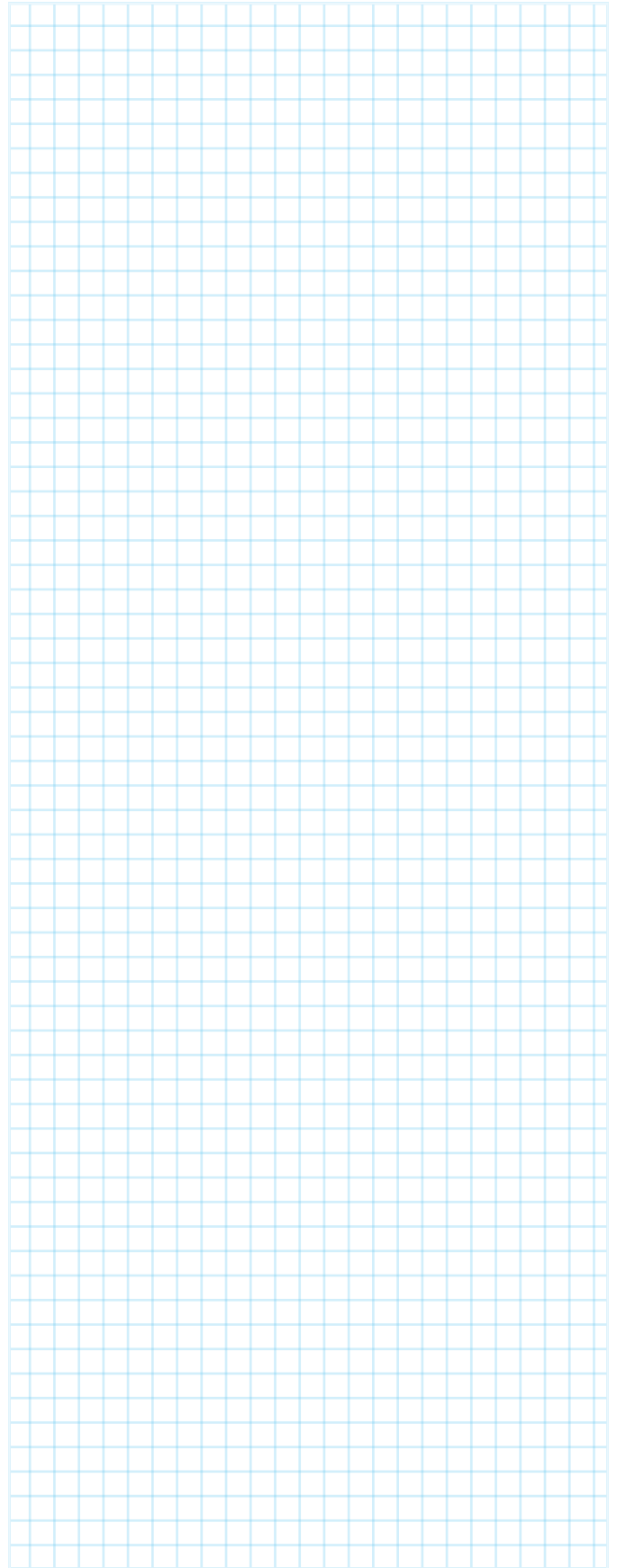
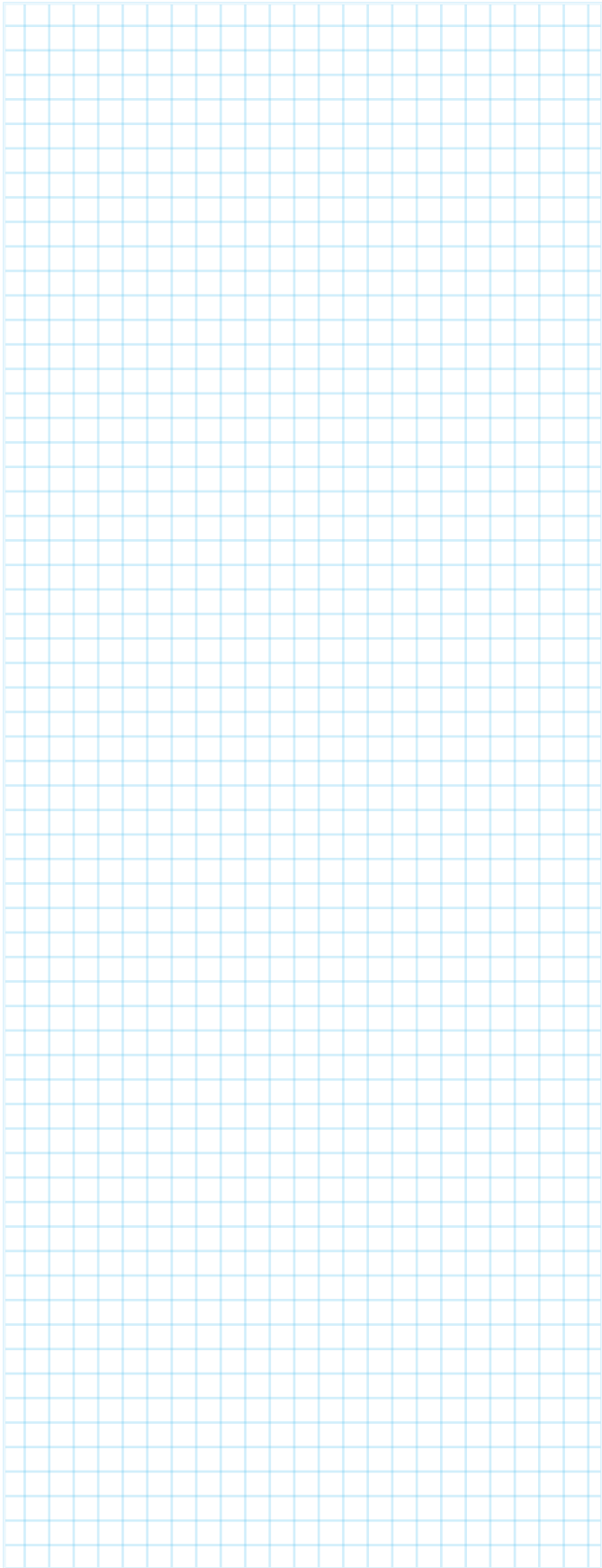
ÜNİTE 1 ANLAM BİLGİSİ	7
Sözcükte ve Sözcük Gruplarında Anlam	9
Cümlede Anlam	21
Tümleyen Tarama Testler	37
Paragrafta Yapı.....	47
Paragrafta Anlatım	75
Paragrafta Anlam.....	87
Paragrafta Çoklu Soru.....	143
Tümleyen Tarama Testleri.....	153
ÜNİTE 2	183
Ses Bilgisi.....	185
Yazım Kurallar.....	189
Noktalama İşaretleri.....	199
Sözcükte Yapı.....	209
Tümleyen Tarama Testleri.....	219
ÜNİTE 3 SÖZCÜK TÜRLERİ	229
İsim-İsim Tamlaması	231
Sıfat - Sıfat Tamlaması	239
Zamir	247
Zarf	255
Edat - Bağlaç - Ünlem.....	263
Fiilde Kip / Kişi - Ek Fiil - Fiilde Yapı.....	271
Fiil Çatısı	281
Fiilimsi	287
Tümleyen Tarama Testleri.....	293
ÜNİTE 4	301
Cümlenin Öğeleri.....	303
Cümlenin Türleri	313
Tümleyen Tarama Testleri	323
ÜNİTE 5	325
Tümleyen Dil Bilgisi Tarama Testleri.....	327
ÜNİTE 6	337
Anlatım Bozukluğu.....	339
CEVAP ANAHTARI	347

ÜNİTE 1

- Anlam Bilgisi ●
- Sözcükte ve Sözcük Gruplarında Anlam ●
- Cümlede Anlam ●
- Paragrafta Yapı ●
- Paragrafta Anlatım ●
- Paragrafta Çoklu Soru ●
- Tümleyen Tarama Testleri ●

1. Sanatçı, fildişi kulede yaşayıp hayata dokunmadan hayat hakkında ahkâm kesen bir figür değil, bir ortamın ve dünyanın insanı olarak daha işin başında hayata bağlıdır.

Bu cümledeki altı çizili sözle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Hayata dair konularda bilir bilmez konuşma
B) Sosyal çevrenin içinde kendine has bir yaşam tarzı oluşturma
C) Toplumun kültürel değerlerine farklı bakış açısıyla yaklaşma
D) Yaşadığı çevre hakkında çekinmeden kesin yargılarda bulunma
E) Yaşamının çağının ilerisinde bir anlayışla sürdürmeye çalışma

2. Bir yazarın yazdıklarının satır aralarını okumak her zaman öğretici gelmiştir bana. Ama her yazarda –belki de sizin yazarınız olmayanlarda- bunu görmek pek olası değil.

Bu parçada geçen “satır aralarını okumak” söz grubuyla anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Öne çıkarılan her ayrıntının çözümlenmesi
B) Anlatılmak istenen önemli düşüncelerin kavranması
C) Dolaylı anlatımlarla iletilmek istenenin öğrenilmesi
D) Bir yazının inceden inceye, dikkatlice okunması
E) Özet mahiyetinde olan ifadelerin kavranması

3. Sen geldin benim deli köşemde durdun

I

Yaralı bir ceylan kalbi gibi içli bir sesin vardı

II

Kalbim bir çiçektir, gündüzler ölgün

III

Şiirlerim rüzgârdır uzak dağlardan esen

IV

Her mevsim tutku ağacı meyvelenir içimde

V

Bu dizelerde numaralanmış sözcüklerin hangisi mecaz anlamı değildir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

4. Bu mavi hırka ile yüzüm karanlık görünüyor. Bu

I

siyah elbise, kaşım ile gözümle birleşince çok sert

II

bakıyorum. Bu sarı gömlek çok aydınlık, apaydınlık... Oysa ben kırmızıyı giyebilecek kadar mutlu bir gülümseyişe de sahip değilim bugün. Kahverengiye ne dersin? Of,

ne zor aynadaki benle hemfikir olup, ben olup çıkabilmek

III

bazen!

Bu parçadaki altı çizili sözcüklerin anlam özellikleri aşağıdakilerin hangisinde verilmiştir?

	I	II	III
A)	Yan Anlam	Mecaz Anlam	Temel Anlam
B)	Mecaz Anlam	Temel Anlam	Temel Anlam
C)	Temel Anlam	Mecaz Anlam	Temel Anlam
D)	Mecaz Anlam	Mecaz Anlam	Temel Anlam
E)	Temel Anlam	Mecaz Anlam	Yan Anlam

5. I. Denizi seviyorsan dalgaları da seveceksin.
II. Oyun bitince şah da piyon da aynı kutuya konur.
III. Tüm insanlar mutlu olmayı hak ediyor.
IV. İnsan insana ev olmalı, çıkmaz sokak değil.
V. Hayat, insanın cesaretine göre büyür veya küçülür.
Numaralanmış cümlelerden hangileri hem gerçek hem de mecaz anlama gelecek şekilde kullanılabilir?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve IV
D) III ve IV E) IV ve V

6. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde mecaz anlamda kullanılmış bir sözcük yoktur?**

- A) “Kişi; sözün hamını, kemini, demini bilmeli.” demiş Yûnus Emre.
B) Bir kez daha yağmurla birlikte toprak, bereket ve gelecek vad ediyor.
C) O kadar pişkin ki yaptığı hatayı gülererek anlatıyordu.
D) Bizleri okutan, yetiştiren öğretmenler yeryüzündeki bütün iyiliklerin temsilcisidir.
E) O güne kadar kimseye duymadığı kadar bir hınç kaplamıştı içini.

7. Sevgi yürektir; yürekten gelen sıcak bir ses, derin,
I II
ıçlı, coşkun bir duygudur. Şiirin temeli, özü sevgidir
III IV
diyebiliriz rahatlıkla. Sevgiyle ilintili tüm temalar şiirin sevi
pınarından akan sularla yıkanmış, arınmıştır.
V

Bu parçadaki altı çizili sözcüklerden hangisi mecaz anlamda kullanılmamıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

8. Düzyazının da kendine özgü bir öz ve biçimi vardır. Bu biçim ---- bir fıkra yazarının, bir roman yazarının biçimini oluşturur. Ama şiirdeki öz ve biçim ---- diğer öğelerle birleşerek örgün bir yapıt oluşturur ki bunun adına o zaman şiir denir.

Bu parçada boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangisi sırasıyla getirilmelidir?

- A) sanki - bütünüyle
B) sayesinde - o kadar
C) giderek - öylesine
D) aracılığıyla - derece derece
E) güçlü - sağlam

9. Varacağı limanı bilmeyen gafile hangi deli yol gösterir? Rüzgâr olmaya hazır, hevesliydin de hangi yaprağı kımıldatabildin? Meçhule giden gemiler demir aldı zamandan ama sen yoksul ve küskün maceracı, yıllar var ki uğramadın hiçbir limana. Yeryüzü döşeğindir bundan gayri, gökyüzü örtün.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisinin örneği yoktur?

- A) Ad aktarması
B) Somutlama
C) Mecaz anlamlı sözcük
D) Duyular arası aktarma
E) Benzetme

10. • Aralarında sudan bahaneyle anlaşmazlık çıkmış.
• Hiçbir iş sanıldığı kadar kolay çıkmaz.
• Çalıştığı yere bir de borçlu çıkmış.
• Adam, kaymakama çıkıp durumunu anlatmış.
• Bu dükkânı kiraya verme işi de ondan çıkmıştı.

Bu cümlelerde "çıkılmak" sözcüğü kaç farklı anlamda kullanılmıştır?

- A) 1 B) 2 C) 3 D) 4 E) 5

11. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde altı çizili sözcük, ayrıca içindeki anlamıyla kullanılmamıştır?**

- A) İnsanlarla kolay kolay iletişim kuran biri olmadığı için hep soğuk olmakla suçlanırdı. (mecaz anlam)
B) Mayısın sonlarına doğru güzel, durgun bir akşamüzeriydi. (temel anlam)
C) Araba, malikânenin önüne yaklaşınca görevliler koşarak kapıya geldi. (genel anlam)
D) Gurup vaktini can evinde duyumsayan, mısralara döken şairlerden ilkidir Ahmet Haşim. (gerçek anlam)
E) Güneşte çok durunca elleri kolları iyice yanmış. (yan anlam)

12. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde temel anlamıyla somut olan bir sözcük, soyut anlama gelecek şekilde kullanılmıştır?**

- A) Akıl, dünyayı çoğaltan bir kuvvettir fakat dünyanın genişliği bedenidir.
B) Şiir, bazen hayatın tüm kederlerinden uzaklaştırarak iksir gibi gelir bana.
C) Onun tek kusuru, cesaretini hakikatten değil geçim kaygısında olmayışından almasıydı.
D) Kafası çok karışık olduğu için bir çıkar yol bulmakta zorlanıyordu.
E) Kökler ne kadar derinlere sarkarsa dallar o denli güneşe uzanır.

1. Benim takıldığım, akademik dergiler ve onların ciddiyet problemi. Edebiyat dergileri ise tam da olması gerekeni yaparak eser üzerinde zihin yoranların yazdıklarını yayımlıyor. Bu yazıların hiçbirisi makale olmak derdinde değil. Neredeyse tamamı deneme. Tanıtma yazısı, adının da işaret ettiği gibi yeni yayımlanan eserlerin üstünkörü de olsa okura tanıtılması için kaleme alınır. Eleştiri kastı taşımadığı için bu tür yazılar, suya sabuna dokunmayan yazılardır. Beklenen yargıları vermek, onun işi değildir.

Bu parçada geçen altı çizili sözün anlamı aşağıdakilerin hangisinde yoktur?

- A) Eserin inceliklerine inmeden eleştirmeye kalkışmış.
- B) Elindeki hiçbir işe özen göstermezdi komşumuz.
- C) Gelişigüzel bir konuşma hazırlamıştı, sunumu iyi değildi.
- D) El işlerinde hiç becerikli değildi, biraz da sakardı.
- E) Baştan savma işlerle beni geçiştirmeye çalışma lütfen!

2. Eleştiri edebiyatın üvey çocuğudur. Eleştiri yazılarının edebî şahsiyetlerin ve eserlerin gölgesinde kaldığı ve onlara nispetle zor fark edildiği ve çabuk unutulduğu söylenebilir.

Bu parçadaki altı çizili sözle eleştirinin hangi yönü vurgulanmıştır?

- A) İkinci planda kaldığı
- B) Önemli sayılmadığı
- C) Hemen fark edilmediği
- D) Özgün olamadığı
- E) Gerçek niteliğinin anlaşılmadığı

3. "Dar" sözcüğü aşağıdakilerin hangisinde nitel anlamda kullanılmıştır?

- A) Girişi sağ tarafta olan küçük bir limana dar bir yolla iniliyordu.
- B) Telefoto objektif daha düşük bir eğriye ve daha dar bir görüş açısına sahiptir.
- C) Karanlık ve dar kuyulardaki milyonlarca damlacık, dipten gün ışığına doğru yükseldi.
- D) Çadırın dar kapısından eğilerek içeri girdim, gülümseyerek uyudum.
- E) İnsanın en dar zamanında yanında olmayan, geniş zamanında yanında olsa ne fayda!

4. ---- deyiminin iki farklı anlamından söz edilebileceği kanısındayım. İlki ve sanırım, en yaygın olanı şudur: Çok yetersiz araçlarla ama bıkip usanmadan, sabırla çalışırsanız amacınıza ulaşmanız mümkündür. Burada altını çizmek gereken iki noktadan biri, araçların yetersizliğine yapılan vurgudur. İkincisi ve daha önemlisi ise bu yetersizliğin mutlak olmadığı, sabırla çalışıp dininerek aşılabileceğidir. Ancak bu sabır sözcüğünün sevimsizliği, iticiliği nedeniyle onun yerine sürekli, inatçı, akılcı ve benzeri sözcüklerin konulması; bu sıfatların uygun düştüğü çabaların öne çıkarılması daha doğru olur. En azından benim açımdan böyledir.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdaki deyimlerden hangisi getirilmelidir?

- A) İğne ile kuyu kazmak
- B) Arı kovanı gibi işlemek
- C) Alın teri dökmek
- D) Baltayı taşla vurmak
- E) İnce eleyip sık dokumak

5. Soyutlama, somut anlamlı bir sözcüğün soyut bir anlam kazanarak kullanılmasıdır.

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bu açıklamayı örneklendiren bir kullanım vardır?

- A) Tarihe baktığımızda en karanlık gözükten dönemlerden sonra bile çıkışlar yaşanmış.
- B) İhtiyar, bir sarıldı; Bilal can kuşu göğüs kafesinden uçacak sandı.
- C) İnsan denizin olmadığı yerde umut adına martı olmalı.
- D) Zihnindekini bir türlü kâğıda dökememiş yazarların sıkıntısı yüzlerinden bellidir.
- E) Yazmak bir bakıma kendi içindeki sıkıntıları azaltmanın bir devası gibidir.

6. Aşağıdaki dizelerde geçen altı çizili sözcüklerden hangisi **sesteş değildir?**

- A) Sarardı yeşil yaprak; dal koptu, fidan düştü
- B) Dağılmıştı yazdan kalan ne varsa
- C) Denizle toprak, yalnız onda ermiş visale
- D) Eski bir sevdayı anlatır çalan her şarkı
- E) Çölde seni özleyen bir kuş da ben olsaydım

7. “Bir güçlüğü yenmek için başka bir güç yola başvurmanın gerekliliğini tarif ederken “----”, hoş gitmeyen bir nitelik yönünden birbiriyle benzeşen iki kişinin bir araya gelmesini vurgulamak için “----”, vakit geçirmeden yola devam edilmesi gerektiğini söylerken “----” atasözü kullanılır.

Bu parçada boş bırakılan yerlere sırasıyla aşağıdakilerin hangisinde verilen atasözleri getirilmelidir?

- A) Yuvarlanan taş yosun tutmaz. / Davul dengi dengine diye çalar. / Ağır git ki yol alasin.
 B) Acı acıyı keser, su sancıyı. / Tencere yuvarlanmış, kapağını bulmuş. / Yolcu, yolunda gerek.
 C) Üzüm üzüme baka baka kararır. / Bir elin nesi var, iki elin sesi var. / Yoldan giden yorulmaz.
 D) Çivi çiviyi söker. / Benzeye benzeye yaz, benzeye benzeye kış olur. / Her zaman gemicinin istediği rüzgâr esmez.
 E) Alt değerim güçlü akar. / El ermez, güç yetmez. / Can canın yoldaşdır.

8. I. Kafasını zaman zaman kurcalayan bu meselelerden kurtulmanın yollarını arardı.
 II. Ayın yirmisine denk gelen perşembe günü peş peşe iki sürprizle karşılaştım.
 III. Odamda koskocaman ve hemen hemen yarısı bomboş bir gardırop vardı.
 IV. Bu büyük yemek salonunda ara sıra alafraanga yemekler servis edilirdi.
 V. Upuzun akasya ağaçları yolun ortasında art arda dizilmişti.

Numaralanmış cümlelerdeki altı çizili ikilemeler anlamca ikişerli eşleştirildiğinde hangisi dışta kalır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

9. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde altı çizili sözcüğün anlamı ayraç içinde yanlış verilmiştir?

- A) Selde yıkılan bahçe duvarını ustalar iki günde ördüler. (onarmak)
 B) Bu sözlere çok hiddetlendiyse de bir süre sonra öfkesi sönmişti adamın. (dinmek, yatışmak)
 C) Elçinin, sözlerini söylemekten çekindiği apaçık ortadaydı. (görünür yerde, göz önünde)
 D) Yalıdır onun şiipleri, fiyakalı sözcüklerden uzaktır. (kapalı)
 E) Sporcularımızın yeni rekorlara imza atacaklarına inancım tam. (eksiksiz, kesintisiz)

10. İklim değişikliği, çevre, sıcaklığının artması gibi konulara bazıları gereken ehemmiyeti (önemi) vermiyor. “Havalar

I

ısınırsa klima açarız, serin yerlere gideriz.” şeklinde düşünenler var. Bu düşünce eksik (kusurlu) bilgiye dayanıyor.

II

Tabii ki dünyada sadece insanlar yaşamış olsa belki bu şekilde davranmak çare (çözüm) olabilirdi. Havaların

III

bir ya da iki derece ısınması bizi doğrudan (aracısız)

IV

etkilemiyor olsa bile dünyada beraber yaşadığımız başka

V

(diğer) varlıkları çok daha fazla etkiliyor.

Bu parçadaki numaralanmış sözcüklerden hangisi ayraç içinde verilen anlamla uyuşmamaktadır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

11. Aşağıdaki dizelerin hangisinde zıt anlamlı sözcükler bir arada kullanılmamıştır?

- A) Ne zengin fakir ne sen ben farkı olsun
Kış günü herkesin evi barkı olsun
B) Ne gariptir şu ayrılık günleri
Bir dosttan da düşmandan da ayrılсан
C) Paylaşırsa dost paylaşmış
İnsanın derdini sevincini
D) Bulsam, bir sihirli anahtar bulsam
Açsam göğün mavi kapılarını
E) Ölüm bize ne uzak bize ne yakın ölüm
Ölümsüzlüğü tattık bize ne yapsın ölüm

12. Somutlama, soyut kavramların somut anlamlı sözcüklerle daha anlaşılır hâle getirilmesidir.

Buna göre aşağıdaki dizelerin hangisinde somutlamadan yararlanılmamıştır?

- A) Tereddüt oymak oymak kemirdi gururumu
B) Yüreksiz yaşıyorum, senle gitti yüreğim
C) Çaldı bölük bölük böldü dert beni
D) Karanlık kovulmaz düşüncelerden
E) Yedi tepe üstünde zaman bir gergef işler

1. Her şey yerli yerinde; masa, sūrahi, bardak
Serpilen aydınlıkta dalların arasından
Büyülenmiş bir ceylan gibi bakıyor zaman
Sessizlik dokunuyor bir yerde yaprak yaprak
Bu dizelerde aşağıdakilerin hangisinden yararlanılmamıştır?
- A) Somutlama
B) Doğadan insana aktarma
C) Benzetme
D) Mecaz anlam
E) İkileme
2. **Aşağıdaki atasözlerinin hangisinde mecazlı söyleyiş yoktur?**
- A) Acı patlıcanı kırağı çalmaz.
B) Aç doymam, tok acıkmam sanır.
C) Alçak yerde tepecik kendisini dağ sanır.
D) Az ateş, çok odunu yakar.
E) Çivi çiviye söker.
3. • Yeni düşüncelerin filizlenmesi için omuz omuza mücadele verdik.
• Beyaz gömleklilerin oturduğu tarafa doğru var gücüyle koşmaya başladı.
• Nefret nefreti uzaklaştırılmaz, bunu ancak sevgi yapabilir.
• Dağın sırtındayız, her iki tarafımızda derin vadiler var.
• Zoru başarmak, kafa tembelliğine tutsak insanlara zor gelebilir.
Bu cümlelerde aşağıdakilerden hangisi yoktur?
- A) Dolaylama
B) Somutlama
C) Tezat
D) Tariz
E) Yan anlam

4. Bazen bir türküdür değiştiren hayatınızı, bir yerden alıp
I
bir başka yere koyan yaşam ırmağınızı; yatağını değiştiri-
II III
rip çağlayarak akan, sizden başlayıp size dönen sonra.
IV
Bazen de türküler, sadece onlar bağlar sizi hayata, başka
ipi kalmamış, ipsiz sapsız bir döngüye dönüşmüştür ve bu
ince ipe sarılır, kurtarınız kendinizi bu anafordan; çıkar,
V
kaldığınız yerden devam edersiniz hayata.
Bu parçadaki numaralanmış sözcüklerden hangisi mecaz anlamda kullanılmamıştır?
- A) I B) II C) III D) IV E) V
5. Kuşkusuz Rus şiirinin emekleme döneminden kurtulup ayağa kalkmasında, gelişmesinde, olgunlaşmasında, dünyaya açılmasında emeği olan bir ozandır Puşkin.
Bu cümledeki altı çizili sözle Puşkin'in Rus şiirine yönelik hangi yönü vurgulanmıştır?
- A) Yetkin bir niteliğe ulaştırması
B) Modern bir kimlik kazandırması
C) Sanatıyla üne kavuşurması
D) Yeni bir oluşumla canlandırması
E) Durgunluk döneminden kurtarması
6. I. Bir konu aydınlanmak, anlaşılır duruma gelmek
II. İçinden çıkılması güç durumda kalmak
III. Birinin alışkanlıklarına, davranışlarına, düzenine karışmak
IV. Çıkar sağladığı kimsenin davasını gütmek
V. Kendini de ilgilendiren bir konuda düşüncesini söylememek
Bu durumlardan hangisi aşağıdaki deyimlerden biriyle ilişkilendirilemez?
- A) Ağzı açık ayran delisi
B) Açıklık kazanmak
C) Açmaza düşmek
D) Ağzının kâhyası olmak
E) Borusunu çalmak

7. Günümüzde hemen herkesin kendisini her şeyin ve başkalarının üstünde konumlandırıp âdeta “üstün insan” gibi görmesi, vasatlığın alanını enikonu genişletirken basitliği normalleştirip yalınlığı gitgide silikleştiriyor.

Bu cümledeki altı çizili sözü anlamca karşılayabilecek bir kullanım aşağıdakilerin hangisinde vardır?

- A) Birkaç günlük yolculuğumda gözlemlediklerimi yazıp ayrıntılı anlatmanın zaman alacağını biliyorum elbette.
 B) Çıktığım Anadolu gezilerinden birinde bakışlarım bir kahve ararken yolda rastladığım yaşlıca biriyle iyice söze duruyorum.
 C) Video oyunları kimi zaman bir sanat filminden ayırt edilemeyecek kadar etkileyici oluyor.
 D) Ben de herkes gibi romanın kurgusundan ve roman-daki felsefi tartışmalardan çok etkilenmişim.
 E) Bireyin toplum içindeki sorunlarını ele alan yazar, öykülerinde çoğunlukla sıradan yaşamları konu alıyor.

8. Türkçe eşsiz, olanakları sınırsız bir edebiyat dilidir. Ben de bir yazar olarak bunun hakkını vermeye çalışıyorum. Konuşma dilimiz yani geleneklere bağlı kalarak söylersek sözlü edebiyatı da bugünlere taşıyan ana dilimiz, gündelik ve yerel kırılmaları da içine alır. Bununla birlikte asıl anlatıcıların yani âşıkların, meddahların ve ozanların elinde bir dere yatağındaki çakıl taşları gibi parlar ve bugüne gelir.

Bu parçadaki altı çizili söz öbeğinin cümleye kattığı anlam aşağıdakilerden hangisi olamaz?

- A) Elverişli bir duruma gelmek
 B) İşlek ve etkin olmasını sağlamak
 C) Her zaman geçerliliğini sürdürmek
 D) Dile istenilen biçimi vermek
 E) Estetik bir görünüm kazanmak

9. Pahom, bu çiftlik meselesine günlerce ----. Üç yıl boyunca toprak kiralayıp buğday ekmeyi sürdürdü. İyi ürün alıyordu ve para bile biriktirebiliyordu. Aslında hiç yakınmadan yaşayıp gidebilirdi ama her yıl toprak kiralamak için ---- gözünü yıldırılmıştı. İyi araziler olduğu bilinen yerlere köylüler hemen doluyor ve bir anda satılıyordu. ---- Hava alıyordunuz. Üçüncü yıl, başka bir çiftçiyle birlikte çayır kiraladılar; aralarında anlaşmazlık ---- de çiftçiler dava ettiklerinde orayı da sürmüşlerdi. Davayı kaybettiler, paraları ve emekleri boşa gitti.

Aşağıdaki deyimlerden hangisi bu parçada boş bırakılan yerlerden herhangi birine getirilemez?

- A) ter dökmek
 B) baş gösterip
 C) kafa yordu
 D) elinizi çabuk tutmadığınızda
 E) bin dereden su getirmek

10. • Elden çıkarmak istemediğimiz şeyleri tehlikeye açık durumlardan uzak tutmalıyız.
 • Değerli kişi veya nesnelere, ne türlü uygunsuz koşullar içinde bulunurlarsa bulunsunlar değerlerini ve niteliklerini yitirmezler.
 • Bir şeyi uzun süre elde edemeyen kimse, daha sonra o şeyden ne kadar çok edinirse edinsin yine kendisine yetmeyeceği kanısında bulunur.
 • Güzel yaşamak isteyen kişi, bu yaşayışın yükünü çekmeyi göze almalı ve gerekli kaynakları elinin altında bulundurmalıdır.

Aşağıdaki atasözlerinden hangisi bu açıklamaların herhangi biriyle ilişkilendirilemez?

- A) Altın yerde paslanmaz, taş yağmurdan ıslanmaz.
 B) Derede tarla sel için, tepede harman yel için.
 C) Taş ne kadar ıslanırsa deli o kadar uslanır.
 D) Canı kaymak isteyen mandayı yanında taşır.
 E) Acıkan doymam sanır, susayan kanmam sanır.

1. Romancı; araştırmalar yapabilir, topladığı belgelerden yararlanabilir ama sıra yazmaya gelince işinin yazmak değil, roman yazmak olduğunu unutmamak zorundadır. Bunun için topladığı bilgiler, belgeler buz dağının denizin altında kalan büyük bölümü gibi olmalıdır çünkü romancı o bilgileri, o belgeleri aktarmayacaktır romanına; roman kişilerinin düşünüşlerinin, davranışlarının nasıl biçimlendiğini gösterirken yararlanacaktır o bilgilerden, o belgelerden.

Bu parçadaki altı çizili söz grubuyla asıl anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Gerçekleri dolaylı bir anlatımla sunmak
B) Tarihi, belgeler ışığında incelemek
C) Gerçeği gizlemeden olduğu gibi ortaya koymak
D) Bilgileri göze batmayacak biçimde anlatmak
E) Kendini özgün bir biçimde ifade etmek
2. Karanlık karanlığı uzaklaştırılmaz, bunu ancak ışık yapabilir.
Bu cümledeki altı çizili sözcükte görülen anlam olayı aşağıdakilerin hangisinde doğru açıklanmıştır?
- A) Sözcük iki gerçek anlamı karşılayacak şekilde kullanılmıştır.
B) Benzetme ilgisi kurulmadan bir söz başka bir söz yerine kullanılmıştır.
C) Doğada bulunan bir özellik, yine doğada bulunan başka bir varlığa aktarılmıştır.
D) Doğaya ait bir özellik insana aktarılarak anlatımın etkili olması amaçlanmıştır.
E) Somut anlam ifade eden bir sözcük, soyut anlam kazanarak kullanılmıştır.

3. **Aşağıdaki cümlelerde geçen ikilemelerden hangisi oluşum yönüyle diğerlerinden farklıdır?**

- A) Güçlü kuvvetli bir yapıya sahipti genç adam.
B) Nelerden söz ettiğini doğru dürüst anlayamadım.
C) Bozkır, bomboştur; uçsuz bucaksız uzayıp gider.
D) Yalan yanlış yorumlarla etrafındakilerinin kafasını karıştırıyor.
E) Parkta oynayan çocukların üstü başı toz toprak içinde kalmıştı.

4. Düşünce yaşamın besinidir. Besinsiz yaşam, düşüncesiz yaşamdır. Düşünce üreten bir yaşamsa dengeler eksenini tutarlı biçimde değerlendirmenin zorunluluğuyla karşı karşıyadır çünkü bu zorunluluk yaşamın can yongasıdır.

Bu parçadaki altı çizili söz grubuyla düşünceye yönelik anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Yaşamsal dengeyi sağlaması
B) Aydın insanın ufkunu açması
C) Tutarlılığı sağlayan bir kaynak olması
D) Sürekliliğini ve geçerliliğini olağanlaştırması
E) Yaşamın özünü oluşturmaları

5. **Aşağıdaki altı çizili sözcüklerin hangisinde yay ayrıç içinde verilen anlam özelliği yoktur?**

- A) Romanımı yazmaya aşağı yukarı ağustosun başında başladım. (yan anlam)
B) Yaşam pasif sabrın değil, inat ve ısrarın meyvesidir. (mecaz anlam)
C) Yazmak, dolambaçlı yoldan geriye dönüş yolunu bulabilme girişimidir. (nitel anlam)
D) Geçmişte de bugün de insan ne çekmişse kendinden çekmiştir. (soyutlama)
E) Bale de diğer sanat dalları gibi zaman zaman başka sanat dallarından yararlanır. (temel anlam)

6. Terim anlamlı sözcükler, kullanıldığı dar ve sınırlı anlamın dışında bir anlam özelliği kazanabilir. Bu durumda sözcük, terim anlam özelliğini yitirir.

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bu açıklamayı örneklendiren bir kullanım vardır?

- A) Umud ile inanmak aynı eksenin birbirini tamamlayan iki sözcüğü.
B) Kalem tıraşın lüks sayıldığı zamanlarda çakıyla açılırdı kalemler.
C) Nereye gidersek gidelim acılarımızı da sevinçlerimizi de ruhumuzun başköşesine yerleştiriyoruz.
D) Gösterinin son derece başarılı bulduğum dekor ve ışık tasarımları bana müzik konserindeymişim izlenimi verdi.
E) Hiciv, zekâ işidir; dili her koşulda zekice kullanmayı gerektirir.

7. Gözüm bazen limanda omuz omuza vermiş, yazı sesizce bekleyen yatlara takılıyor. Bazen de yoldan acele acele bir sağa bir sola geçip giden insanlar çeliyor düşüncelerimi.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) İkileme
B) Deyim anlam
C) Özel anlam
D) Mecaz anlam
E) Genel anlam
8. I. Çevrenizdeki kalplere ne kadar özen gösteriyorsanız çocuğunuza da o kadar özen göstermiş oluyorsunuz. (ad aktarması)
II. Türküler sınır tanımaz yeter ki demleneceği bir gönül ve ezgili bir dil bulsun. (mecaz anlam)
III. Gençlerin halk türkülerini bir bütün olarak algılamalarına şapka çıkarmaya hazırım. (deyim anlam)
IV. Sanat sevginin sarayıdır; oraya asla kin, nefret, yıkıcılık, ayrımcılık girmez. (benzetme)
V. Anadolu tarih boyunca göçlerin beşiği olmuş, göç almış, göç vermiş. (dolaylama)

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerin hangisinde yay araç içinde belirtilen anlam özelliği yoktur?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

9. Türk edebiyatında baba-oğul yazar ve şairlerin sayısı hiç de az değildir, armut dibine düşecektir elbette. Oğulların, ünlü babalarının kulvarında ilerlemeye çalışması kolay mıdır, bilemem. Ancak birçoklarının babalarının gölgesinde kaldıklarını ve sorunlar yaşadıklarını söylememiz zor değildir. Mevlana'nın oğlu Sultan Veled, Türk şiirinin önemli adlarından biridir. Ama adı şairlikte babasının adının yanına bile yaklaşamaz.

Bu parçayla ilgili olarak,

- I. Yakınına benzemek anlamında deyim kullanılmıştır.
II. Hem gerçek hem mecaz anlamlı sözcük vardır.
III. Somut anlamlı bir sözcük, soyut anlam özelliği kazanmıştır.

açıklamalarından hangileri söylenebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I, II ve III

10. Ertesi sabah gün ışıırken denizin dudağında

I
Homer'in, yiğit Hektor'un yasını sonsuzlayan dizelerini dokuz dilde dinlemiş, bu küçük adadan gökadalara ses salkımları bırakmış; gece de Helenlerin Troya'ya

II

saldırmadan önce saklandıkları sahilde hâlâ peşinde koştuğumuz barış şiirleri okumuştuk.

III

Bu parçadaki altı çizili sözcüklerin anlam özellikleri aşağıdakilerin hangisinde verilmiştir?

	I	II	III
A) Gerçek anlam	Mecaz anlam	Gerçek anlam	Gerçek anlam
B) Yan anlam	Terim anlam	Mecaz anlam	Mecaz anlam
C) Yan anlam	Mecaz anlam	Mecaz anlam	Mecaz anlam
D) Yan anlam	Mecaz anlam	Gerçek anlam	Gerçek anlam
E) Mecaz anlam	Terim anlam	Mecaz anlam	Mecaz anlam

11. Biliyorum ki sanat, bizi bize en yansız, doğrudan ve en etkili anlatan eşsiz bir araç. Böyle bir araçtan ne kadar çok yararlanırsak bu gök kubbede bizi kötülüklerden, çirkinliklerden arındıracak o kadar çok çalığışu kanat çırpacaktır.

Bu cümlede aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Ad aktarması B) Deyim anlam
C) Mecaz anlam D) Kişisellik
E) Koşul bildirme

12. Yunus'u, Karacaoğlan'ı, Nazım'ı, Orhan Veli'yi ezbere okuyabilenler; bugünün şiirinden bir tanesini bile bilmiyorsa gelenlerden "Halk mı şiirini yitirdi, şairlerimiz mi şiirden halkı attı?" sorusunun yanıtını ve tepeden inmeceli, alaycı kumpanya şairlerinin Türk şiirindeki yerini öğrenmeye çalıştım.

Bu cümlede görülen anlam olayı aşağıdakilerin hangisinde doğru açıklanmıştır?

- A) Bir söz görünürdeki anlamının tam tersi amaçlanarak kullanılmıştır.
B) Bir sözcük benzetme amacı ile başka bir sözcük yerine kullanılmıştır.
C) Bir sözcük hem gerçek hem mecaz anlama gelecek şekilde kullanılmıştır.
D) Bir sözcük benzetme amacı güdülmeden başka bir söz yerine kullanılmıştır.
E) Söylenmesi kaba sayılan bazı sözlerin daha ince ve güzel bir şekilde söylenmesi amaçlanmıştır.

1. Fastfood besleme kültürü dünyadaki kilolu insan sayısını artırıyor. Fazla kiloların yarattığı estetik kaygı bir yana sağlığın bozulması da söz konusu.

Bu parçadaki altı çizili sözcüğü anlamca karşılayabilecek bir kullanım aşağıdakilerin hangisinde vardır?

- A) Tarihî eserler restore edilirken onların güzellik duygusuna hitap eden yanları da korunmalıdır.
 B) En iyi eser, sadece kendisine benzeyen, başka bir eseri çağrıştırmayan eserdir.
 C) Hayatta aslında, yalan söylemekten uzak yaşayan dürüst ve düzgün insanlar kazanıyor hep.
 D) Bir sanatçıyı ele veren; onun kendine has oluşturduğu üslubudur, dersek yanlış olmaz.
 E) Çıkarına göre hareket eden insanlar kazandık sanır ama onlar her zaman kaybeden olurlar.

2. • Uçan kuş vurulmuş gibi birden bire sokağa düşüyor.
 • Çocukken ağaçtan düşüp ayağımı kırmıştım da ağlamamıştım.
 • Bu yıl çok erken düştü dağlara kar.
 • Çalışan işçilerin gündelikleri yarı yarıya düşmüştü.
 • Bu resim, bu duvara iyi düştü.

Aşağıdakilerden hangisi “düşmek” sözcüğünün verilen cümlelerdeki anlamlarından biri değildir?

- A) Yakışmak, uygun gelmek
 B) Yağmak
 C) Eksilmek
 D) Dengesini yitirerek yukarıdan aşağı inmek
 E) Bir bölüşme sonunda payına ayrılmak

3. Bugün değer yargıları sarsılmış, tutunacak dal arayan, kendine yontan, başkalarının tepesine basarak yükselmeye çalışan, acı çektiren, güvenilirliğini yitirmiş hasta insan var. Hem de çok fazla. Sanatçılardan başka kim yardımcı olabilir bunlara? Bu çirkinliklere kişinin kendi iradesiyle karşı koymasını kim sağlayabilir? Ceza mı, öğüt mü, maddi yardım mı? Tabii ki hiçbiri. Tutunulacak dal, sığınılacak liman sadece ve sadece sanattır.

Aşağıdakilerden hangisi bu parçada altı çizili sözün içerdiği anlamlardan biri değildir?

- A) Menfaatperest
 B) Başkalarına ihtiyaç duyan
 C) Sadist
 D) Kıskanç
 E) Bencil

4. Yeşilçam'ı küçümseyen ve toplumsal sorunlara kayıtsız kaldığı için eleştirenlere yönelik, “Yahu!” dedi, “En kötü film en az üç hafta gişe yapardı. İnanılmaz bir ilgi olurdu filmlere. Sokaktaki insan kendi gerçeğini perdede bulduğu için acayip sahiplenirdi. Ertesi gün her yerde film konuşulurdu. Bir hafta boyunca filmlerin etkisi sürerdi. Hayattan filmlere bir şeyler yansıdığı gibi filmlerden de hayata yansıyan birçok şey vardı.” diye de devam etti eski yönetmen.

Bu parçadaki numaralanmış sözlerle anlatılmak istenenler aşağıdakilerin hangisinde verilmiştir?

I	II
A) Filmlerin, hayatla boğuşan insanların dramını anlattığı	Filmlerin, hayatın kendisini ele aldığı
B) İnsanların filmlerde kendi hayatını gördüğü	Filmlerin insan yaşamına bir şeyler kattığı
C) Sosyal hayatın aynen filmlere konu olduğu	Filmlerin hayatın her aşamasına tanıklık ettiği
D) İnsanların izlediği filmlerle kendilerini özdeşleştirdiği	Film izlemenin, kişilerin duygularını değiştirdiği
E) Toplum sorunlarının filmlere zaman zaman konu olduğu	Filmlerin insan hayatını güzelleştirdiği

5. Sanatçının romanlarının edebiyat açısından bir değer taşımadığı bilinen bir şey. Ama sanatçının belirli çağlarda baş tacı edilmiş, gerçek sanat yapıtı gibi karşılanmış romanları var. Ancak bunlar bir süre sonra tüm değerini yitirdi. Setleri aşmayı beceremeden mendil ıslattırmakla romancı olunur mu?

Bu parçadaki altı çizili sözü tam olarak karşılayan ifade aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Zamanları aşamamak, aşırı duygusallıktan öteye geçmemek
B) Aşırı duygusallık içinde bocalayıp durmak
C) Okuyucu ile duygusal bağlar kurup onlarla bütünleşmek
D) Zamanına seslenmemekten kaynaklanan bir çıkmazda olmak
E) Bütün zamanlara seslenerek popülerliğini sürdürmemek

6. Hayatın içinde değil kendimize inşa ettiğimiz, küçük adacıklarda yaşıyoruz, sokağın ve insanın cahili olarak. Bir gün o küçük adadan çıkıverince bir yabancı gibi kalıyoruz ortada. Konuşamıyor, yalpalıyor, yürümeyi beceremiyoruz. Göz göze geldiğimizde insanlar bize gülümsüyor. Notumuzu veriyorlar hemen: Edebiyatı iyi ama hayat bilgisi pek zayıf.

Bu parçadaki altı çizgili sözlerle anlatılmak istenenler aşağıdakilerin hangisinde sırasıyla verilmiştir?

- A) İnsanın kendi hayatını kurması - Olaylardan habersiz olmak
B) İnsanın kendi iç dünyasında yaşaması - İnsanlardan çekinmek
C) Çevreye yabancı olmak - Kimseyle dostluk kurmamak
D) Hayattan uzak kalmak - İnsanlardan kaçarak yaşamak
E) Sadece kendine ait küçük bir dünya kurmak - Herkese ve her şeye yabancı olmak

7. Denemecinin ömrü; hayatın, olayların, nesnelere ve insanların sicilini çözmekle onların üstüne ha bire ışıltak tutmakla geçer. Deneme yazarı, yüksekte bakmaz; akıl öğretmeye, bilgiçlik taslamaya kalkmaz okuruna. Koluna takar, insan öykülerinde; nesnelere, kavramların, kentlerin kuytularında köşe bucak gezdirir onu. Daha çok da kendi içindeki girilmemiş odalara sokar, dolaştırır. Dokunulmamış sandıkların kapağını açıp gösterir içindekileri. Kimi güldürür, kimi de düşündürür ama illaki bal tadı bırakır okuyanın damağında. Deneme akıl öğretmez fakat çok şey öğretir, keşfettirir. Çok şeyi sevdirebilir insana, en başta da kendini.

Aşağıdakilerden hangisi bu parçadaki altı çizili sözlerden birinin anlamını içermez?

- A) Bilgiçlik taslamadan çok şey öğretmek
B) İnsanların özelliklerini ortaya çıkarmak
C) İnsanın içinde kalmış gizli duygulara ulaşmak
D) Okuma isteğini kamçulamak
E) Okuyucuya keyif vermek

8. (I) Bir insanın yeteneğini kullanışı aklımı öteden beri kurcalayan bir konudur. (II) Önceleri performans istenen alanlar üzerinde oyalanıyordum. (III) Hem piyanistler hem sporcular için dayatılan koşullarda özellikle de çocuklara ve gençlere uygulanan yöntemleri beğenmiyorum. (IV) Kazananları görüyoruz biz çünkü gözümüze sokuyor sistem. (V) Bense kaybedenlere odaklandım; yılan, yıkılan, çöken insanlara...

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) I. cümlede "kurcalayan" sözcüğü soyut anlamda kullanılmıştır.
B) II. cümlede bir sözcük benzetme amacı güdülmüştür.
C) III. cümledeki bir sözcük yerine metot sözcüğü kullanılabilir.
D) IV. cümlede bir deyim kullanılmıştır.
E) V. cümlede birden fazla mecaz anlamlı sözcüğe yer verilmiştir.

1. Hiçbirimiz onun bu kadar kendini düşüreceğini tahmin edememiştik. Hepimiz şaşkınlık içindeydik. O ise hiçbir şey olmamış gibi davranıyor, sanki bizimle alay ediyordu. Ortamdaki sessizlik, kapının açılmasıyla bozuldu.

Bu parçadaki numaralanmış sözlerin hangisinde mecazlı bir söyleyiş vardır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

2. **açmak:** Bir şeyi kapalı durumdan açık duruma getirmek.

bakmak: Bakışı bir şey üzerine çevirmek.

vakit: Zaman.

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde "açmak, bakmak, vakit" sözcükleri belirtilen anlamlarını karşılayacak şekilde kullanılmıştır?

- A) Hüzünle yüzüme baktı, konuyu hiçbir vakit açmayacağını o zaman anladım.
B) Vaktin bilginleri; her bilimi inceler, incelediği bilimlerle ilgili bilgilere bakarak öğrencilerine açardı.
C) Kuşluk vakti pencereyi açtı, tarlaya giden dedesine ve büyükannesine baktı.
D) Albümü açtı, geçmişine şöyle bir baktı, vakit ne çabuk geçmişti öyle.
E) Kendi içime baktım, açmak istemedim gördüklerimi; vakit, bilinmezlikti artık.

3. Bir sanat eseri sadece beğeni nesnesi değildir. Eserin ayrıntılarına girdiğinizde sanatçının gizli bilinç durumlarını bulursunuz. Aynı zamanda sanatçı eserin her yerinde içinde olduğu toplumu ve tarihsel dönemi size gösterir. İncelenmiş bir bakışla estetik zevk almanın yanında küçük bir yolculuğa çıkarsınız. Ancak bulduklarınızın hiçbirini sosyoloji ya da tarih kitaplarında aynı biçimde bulamazsınız. Çünkü kü bütün o gerçeklik sanatçının anlatımında bambaşka bir dünya olarak kurulmuştur.

Bu parçadaki numaralanmış sözlerle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) I, sanatın sadece estetik zevk veren bir olgu olması
B) II, sanatçının bile farkına varmadığı bazı saklı duygu ve düşüncelerin bulunması
C) III, anlatılanların daha seçici bir bakış açısıyla ve güzel bir üslupla ele alınması
D) IV, tarih ve sosyoloji kitaplarının gerçeği olduğu gibi okuyucu ile paylaşması
E) V, sanatçının gerçekleri kendi düşünce dünyasında yeniden ve bambaşka kurgulaması

4. Toplum bilimi, nesnel; edebiyat tarihi, ----. Toplum bilimi, ----; edebiyat tarihi, ulusaldır. Ancak edebiyat tarihi kendisi için gerekli olan ön bilgilerin büyük bir bölümünü toplum bilimi aracılığı ile sağlar.

Bu parçada boş bırakılan yerlere sırasıyla aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) sanatsaldır - duygusal
B) öznel - nesnel
C) öznel - evrensel
D) yöreseldir - toplumsal
E) öznel - özgü

5. Geçtiğimiz (bir önceki) yıl Bilkent Üniversitesinde bir konferansa gitmiştim. Sadece kitaplarından tanıdığım (bilmediğim) Tanıl Bora'yı hem şahsen tanımak hem de kitap dışı üslubunu görmek istiyordum. Anlağı (zihni) çok dolu insanların konferanslarında yaşadığım kafa karışması ve bunalma yine olacak kanaatindeydim. Ama son derece akıcı, malumata (bilgiye) boğulmamış (başvurulmamış) esprili bir konferansın içinde buldum kendimi.

Bu parçadaki numaralanmış ifadelerden hangisi ayraç içindeki açıklamasıyla uyuşmamaktadır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

6. Anadolu edebiyatının kutup yıldızları, iki dünyanın şiiirini yakalayan edebiyatı, medeniyet için bildiler. Onlar arkalarında bıraktıkları edebiyat eserlerinde, edebiyatsız medeniyet, medeniyetsiz edebiyat olmayacağını sürekli vurguladılar. Yerli edebiyatın öncüleri, düşünce ve eylemleriyle bir edebiyat eserinin ne kadar yerliyse o kadar evrensel olacağını gösterdiler. Kalıcı edebiyatın, evrensel olguları ele alan edebiyat olduğunun altını çizdiler.

Bu cümledeki altı çizili sözü anlamca karşılayabilecek bir kullanım aşağıdakilerin hangisinde vardır?

- A) Babam ömrünün sonuna kadar hep yol göstericim olmuştur benim.
B) O kadar çalışkan bir insandı ki onun durduğu hiç görülmemiştir.
C) Her zaman dürüst, sevecen bir insan olmayı başaranlardandı.
D) Onun üretken mizacı, Türk edebiyatına büyük eserler kazandırmıştır.
E) O, sonuna kadar köklerine bağlı bir insan oldu ömrü boyunca.

7. Film bizi Fatih'in İstanbul'u aldığı yıla götürmüştü. İyi ki bileti önceden almışız, zamanında gelsek bilet bulamayacmışız. Filmde savaş gemilerinin karadan yürütülmesi sahnesinden çok etkilenmiştik. Bu gemilerden biri senaryo gereği su almaya başlayınca hepimiz daha da heyecanlanmıştık. Filmin sonuna doğru surların etrafını duman alınca film kahramanı; elinde kılıcı, dumanları yararak kalan az sayıda Bizans askerlerinin üzerine hücum etti. Seyircilerde bir alkış tufanı koptu ki sinema salonu bu seslerle inledi.

Bu parçada "almak" sözcüğü aşağıdaki anlamlardan hangisine karşılık gelecek şekilde kullanılmamıştır?

- A) Fethetmek
B) Bürümek
C) Satın almak
D) İçeri sızmak
E) Kaldırmak

8. I. Her oyunda ele aldığım konu için yeni bir şekil, dramatik açıdan ve sahneleme açısından yeni bir üslup bulmaya çalışıyorum.
II. Kapılarını vurmada, kastını göstermeden, kademeye aldirmeden odalara giriyordu.
III. Büyük bir heyecan ve sevinç içinde şu satırları yazıyorum.
IV. Ufak tefek şeylere takılıp odaklanman gereken şeylere odaklanmıyorsun.
V. Kurbağalar karada da suda da nefes alıp veren bir canlıdır.

Numaralanmış cümlelerle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) I'de "açı" sözcüğü terim anlamının dışında kullanılmıştır.
B) II'de "vurmak" sözcüğü gerçek anlamıyla kullanılmıştır.
C) III'te "heyecan" sözcüğü somut anlamlı bir sözcüktür.
D) IV'te ikilemeyi oluşturan ikinci sözcük anlamsızdır.
E) V'te "kara" sözcüğü "toprak" anlamında kullanılmıştır.